

Nhân đôi năm t D u quê tôi

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Bảy, 26 Tháng 12 Năm 2009 10:10

Làng tôi h i tr c năm 1945 đ c g i là xã Cát Xuyên, thu c ph Xuân Tr ng, t nh Nam Đ nh.

Dân s h i đó vào kho ng 500 ng i sinh s ng trong ch ng 80-90 nóc gia

Ng i ch t đôi vào năm t D u. (Hình tài li u)

Bà con ph n n là nông dân m i năm cày c y hai v lúa, g i là v chiêm g t hái vào gi a năm, và v mùa thu ho ch vào cu i năm. Còn m t s ít, thì sinh s ng b ng ngh làm bánh và ch bi n đ ăn đ bán cho khách hàng trong các phiên h p t i Ch Cát là m t lo i “ch phi n” h p đ nh k m i tháng 6 phi n vào các ngày m ng 1, 6, 11, 16, 21, 26 m i tháng theo Âm l ch.

V mùa vào cu i năm 1944 b “m t đ n 70-80%,” nên thu ho ch r t kém, vì toàn là lo i lúa lép thoi. Do đó mà gây nên n n đôi kém vào m y tháng đ u năm t D u 1945. Tính ra trong làng tôi ph i có đ n trên 150 ng i (t c là kho ng 30% dân s) b ch t đôi trong năm đó. Trong s n n nhân này có r t đông bà con và b n h u c a tôi. Đ i n hình là chính ông chú út, em ru t c a cha tôi là chú Thiêm, thì chú y ph i b nhà đi ki m ăn mà b ch t m t xác đâu, ch ng m t ai trong gia đình còn bi t đ c tin t c v chú y n a. Nhi u gia đình ch t h t, nên căn nhà v i khu v n c a h tr thành hoang ph tiêu đ i u, trông th y mà phát s luôn. Tôi nh r t rõ chuy n này, vì vào mùa Hè năm đó tôi chặn đ t con trâu cho nó đi g m c trong các khu v n t i nh ng “th hoang” này, thì tôi ch ng ki n t n m t cái c nh hoang tàn đ iu hiu c a nh ng căn nhà x p x vô ch đó. Và dĩ nhiên là tôi r t bu n vì đã m t đi bao nhiêu bà con đã t ng sát cánh chung s ng v i mình, mà đã b ch t oan u ng trong cái đ i n n đó.

Trong nhà tôi, thì các anh ch l n đ u ph i ăn c m “đ n v i cám hay v i khoai.” M i ngày cha tôi cho th i thêm ít c m, r i đ em n m l i thành nh ng c c nh đ ông t n tay mang đ n cho

Nạn đói năm 1954 ở quê tôi

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Bảy, 26 Tháng 12 Năm 2009 10:10

Mẹ và con là những công nhân trong làng. Sau này, vì còn ít gạo, thì ông cho mẹ nấu cháo và đi kêu mẹ con cháu các công nhân đó mang chén bát đến lấy và cho các công nhân. Đi lấy khó khăn lắm là đi khu chợ Cát, theo ông mẹ tôi sáng sớm đi có một số người chờ đợi ở góc chợ. Đó là những người đi xa đến xin ăn, mà vì đói nên họ quá nên đã đi hái thóc, không có bà con hàng bán mà đến những xác chết đem đi chôn cất. Vì thế mà cha tôi phải kiếm thêm một người trai trẻ còn khỏe mạnh để phụ việc ông đem các xác chết về thóc nhà này đi chôn nghĩa trang của làng. Ông tôi nguy hiểm làm việc này, theo người tôi khuyên trong một kinh của đạo công giáo là, “Chôn xác kẻ chết.” Vì việc bác ái như vậy, nên sau này Giáo Hội Công Giáo mẹ tôi tặng cho ông một “sức phong” khen ngợi công lao giúp đỡ bà con trong cơn hoạn nạn khi khó khăn. Và chính cái giống người làm việc bác ái thì tôi tin đó chính là ông công nhân đã nhìn họ nghèo khổ xa đến sự tử tế của mình thân phụ và xã hội sau này của tôi vậy đó.

Sau năm 1975, bà con ở ngoài Bắc có vào thăm gia đình tôi ở Saigon, thì có người còn nhắc lại cái “công đức” của cha mẹ tôi đã giúp cha mẹ họ lúc đó. Họ còn nói là, “bây giờ các anh chị làm ăn hạnh phúc thành đạt, đó là nhờ phúc đức của ông bà xưa đời họ.”

Con số thống kê cho biết là có tới 2 triệu người bị thiệt mạng trong nạn đói khủng khiếp này. Và nếu đi chi tiết về dân số của vùng sông Hồng thì đó là khoảng 6 triệu người, thì số người chết đã tới hơn 30% trên tổng số dân trong khu vực, thì số người chết cũng tương đương với con số của làng Cát Xuyên của tôi. Bàn qua về nguyên nhân của nạn đói này, thì vì lý do chính trị, nhiều người có thể đổ lỗi trách nhiệm cho quân đội Nhật Bản đã gây ra cơn đói kém này, vì họ đã bắt dân phải “phá ruộng lấy lúa đi, để lấy đất trồng cây cho nhu cầu quân sự của họ. Rồi họ lại còn tích trữ số lúa gạo vào trong kho quân sự của họ. Đi lấy đó không sai, nhưng đây không phải là căn nguyên duy nhất đã gây ra nạn đói. Mà phải kể đến 2 nguyên nhân khác nữa, đó là:

1. Nạn mất mùa cuối năm 1944 (mất đến 80% như đã ghi ở trên).
2. Vì lý do chiến tranh, đường giao thông từ Nam ra Bắc bị máy bay địch minh oan tàn phá nặng nề, nên số gạo thông qua đường hàng không từ miền Nam về đó (vì không thể xuất cảng được) đã không thể chuyên chở ra ngoài Bắc bằng tàu biển hay xe lửa. Bây giờ sau mấy chục năm, chúng ta có thể công tâm mà phân định số việc, chứ không nên gán thêm kiển quá đáng về phía này, phía khác. Mà vì không phải là mất số gia, nên tôi cũng không dám làm chi tiết về vấn đề có tầm mức lớn lao này.

Nạn đói tại hai khủng khiếp này đã khiến cho toàn thể người nông dân ở miền Bắc rất căm thù giết ghen ghét đi và thế dân Pháp và quân phiệt Nhật là những thế lực chính yếu đã gây ra tình trạng đau thương bi đát đó. Vì thế mà vào Tháng Tám, quần chúng nhân dân đã nổi dậy hăng say hàng loạt phong trào đòi lật đổ lập do Việt Minh khởi đầu, mà họ gọi là “Cách Mạng Mùa

Nạn đói năm 1945 ở quê tôi

Tác Giả: Đoàn Thanh Liêm

Thứ Bảy, 26 Tháng 12 Năm 2009 10:10

Thu”. Chỉ sau đó mấy năm, khi Việt Minh phát động chính sách giảm tài chuyên chế với thuế đôn n sít máu tàn bạo nham hiểm, thì người dân miền Bắc ra. Nhưng lúc đó, thì đã quá trễ mất rồi!

Vào năm 2002 gần đây, nhân gặp mấy sinh viên người Nhật ở học ở Virginia, tôi có hỏi họ xem là họ có biết gì về nạn đói ở Việt Nam năm 1945 khi quân đội Nhật chiếm đóng và cai trị đó không? Tất cả đều lắc đầu và nói rằng, “Chúng tôi không hề biết gì về nạn đói này. Và không hề thấy sách báo nào về Nhật viết về trách nhiệm của quân đội Nhật trong chuyện này...” Tôi bèn nói cho họ biết là: Gia đình và bà con chúng tôi đã là nạn nhân khổ cực của nạn đói kinh hoàng. Mà quân đội Nhật Bản phải có phần trách nhiệm với số 2 triệu nạn nhân đã thiệt mạng, họ đâu là bà con đồng bào ruột thịt của chúng tôi. Đó là điều sự thật không bao giờ mà tôi lại quên được. Nghe tôi nói vậy, mấy bạn người Nhật đều ra vẻ dăm chiêu buồn bã. Có một bạn nói với tôi, “We are very sorry for such an horrible thing!” (Chúng tôi rất ân hận với số việc khủng khiếp như thế đó!)

Năm 2010 này là năm tròn 65 kể từ ngày nạn đói năm 1945 tàn phá toàn miền quê tôi ở vùng châu thổ sông Hồng miền Bắc nước ta. Tôi không thể nào mà quên được cái chết đau đớn, oan ức của chú Thiêm và của ruột thịt của bà con họ khác trong cái làng Cát Xuyên nhỏ bé của tôi. Và tôi cũng thông cảm với các nạn nhân khác đang sống trên thế giới này đang bị nạn đói dồn vọt vì thiên tai, cũng như vì chiến tranh bạo lực, vì nạn bóc lột cướp phá do chính con người gây ra nữa.

California, cuối năm K. S. u 2009